

KL

› KL
EFTERÅRET 2022

EU-ANALYSE 2022

EU'S PÅVIRKNING AF DANSKE KOMMUNER 2022

Indhold

Indhold	2
1. Sammenfatning af analysens hovedkonklusioner	3
2. Analysens metode	4
2.1 Definition af retlig og politisk påvirkning	5
3. EU's påvirkning af kommunerne som myndighed	7
3.1 Den retlige påvirkning af kommunerne	8
Miljø	10
Konkurrence – udbud og statsstøtte	12
Revision og regnskab	13
Digitalisering	14
Anden retlig påvirkning	15
3.2 Den politiske påvirkning af kommunerne	15
Grøn omstilling og klima	16
Social inklusion	18
Sundhed	19
Beskæftigelse	20
Uddannelse	21
Anden politisk påvirkning	22
4. EU's påvirkning på kommunerne som arbejdsgiver	23

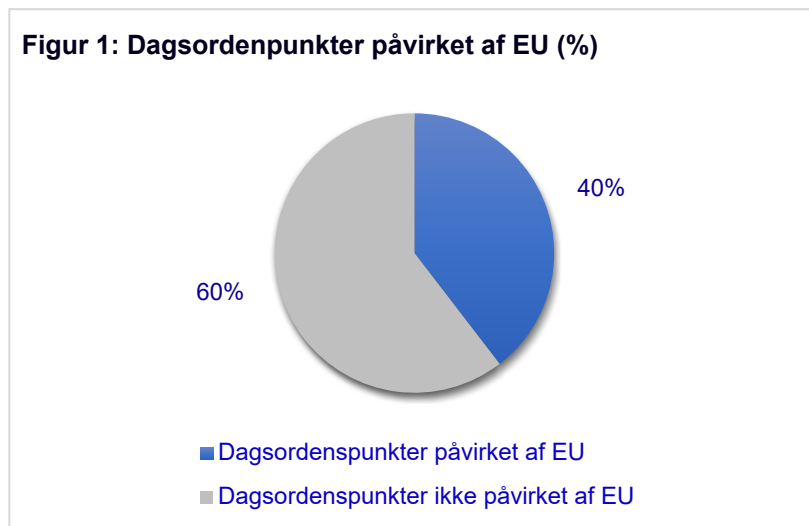
1. Sammenfatning af analysens hovedkonklusioner

EU spiller en væsentlig rolle for Danmark og i høj grad også for de danske kommuner. KL har siden 2012 foretaget kvantitative indholdsanalyser af EU's påvirkning af de danske kommuner for at give et klarere billede af, hvordan denne påvirkning kommer til udtryk.

Analyserne viser, at EU påvirker de danske kommuner som myndighed på en lang række områder lige fra miljø og klima til beskæftigelse, digitalisering og databeskyttelse, udbudssager og social inklusion. EU har samtidig stor indflydelse på kommunerne i rollen som arbejdsgiver, hvilket både ses gennem lovgivning og i de arbejdsmarkedsaftaler, som KL på vegne af de danske kommuner indgår med de faglige lønmodtagerorganisationer.

Indeværende analyse undersøger EU's påvirkning af danske kommuner i 2022 og bygger således videre på de foregående analyser fra 2012, 2014, 2016, 2018 og 2020. Denne analyses metodiske fremgangsmåde er tilsvarende de tidligere analyser, hvilket muliggør en sammenligning over tid.

Analysen består af to delanalyser: En analyse af EU's indflydelse på kommunerne i rollen som myndighed og som arbejdsgiver. Myndighedsanalysens samlede resultat viser, at EU påvirker kommunerne i 368 ud af 930 af de undersøgte kommunalbestyrelsessager, hvilket svarer til 40 pct. Figur 1 viser denne fordeling:

Arbejdsgiveranalysen viser, at EU påvirker 30 ud af i alt 55 danske love (eksklusive bekendtgørelser) på arbejdsmarkedsområdet¹. Det vil sige, at 55 pct af arbejdsmarkedslovgivningen er baseret på EU-direktiver, hvilket er illustreret i figur 2:

¹ Munkholm, N.V. (2022). *Arbejdsmarkedets regler 2022* (23. udg.). Djøf Forlag.

Figur 2: Arbejdsmarkedslovgivning påvirket af EU (%)

Analysen i 2020 viste en påvirkning i arbejdsmarkedslovgivning på 45 pct. Den betydelige ændring i procentsatsen skyldes, at metoden hvorpå opgørelsen over arbejdsmarkedsregler indsamles er blevet ændret, hvilket har ført til, at EU-påvirkningen fremstår procentvist større. Listen over de vigtigste arbejdsmarkedsregler er blevet revideret, således at de tidligere opregnede 69 love er blevet reduceret til 55 love².

2. Analysens metode

Analysen tager som førnævnt sigte på at undersøge EU's indflydelse på kommunerne i rollen som både myndighed og arbejdsgiver. Mens myndighedsanalysen bygger på kommunalbestyrelsesdagsordener, bygger arbejdsgiveranalysen i stedet på arbejdsmarkedslovgivning og KL's arbejdsmarkedsaftaler.

De to delanalyser har således forskelligt fokus, og dermed har de også forskelligt datagrundlag og metode. Nedenfor redegøres for metoden for myndighedsanalysen, mens fremgangsmåden for arbejdsgiveranalysen beskrives kort i afsnit 4.

Metode for myndighedsanalysen

Myndighedsanalysen undersøger dagsordener fra kommunalbestyrelsesmøder for at vise, hvilke dele af kommunernes brede portefølje EU har indflydelse på. Det skyldes, at kommunalbestyrelsesdagsordenerne i vidt omfang afspejler de opgaver, som kommunerne løser. Her er det dog nødvendigt at tage forbehold for, at en række sager aldrig når til kommunalbestyrelsen, men i stedet afsluttes i fagudvalget, hvorfor disse ikke indfanges af analysen. Der er også områder, som sjældent kræver politisk behandling, men er ren gennemførelse af den lovgivning, som er vedtaget. Det gælder fx på hele databeskyttelsesområdet.

² Munkholm, N.V. (2022). *Arbejdsmarkedets regler 2022* (23. udg.). Djøf Forlag.

Analysens datagrundlag består af kommunalbestyrelsesdagsordener fra ti danske kommuner. Der er udvalgt to kommuner fra hver af Danmarks fem regioner, og kommunerne er valgt ud fra både geografi og indbyggertal. På den måde tilstræbes en sammensætning af både land- og bykommuner, der varierer i størrelse, for at få et så bredt indblik i kommunalbestyrelsernes dagsordener som muligt. De samme ti kommuner har også været genstand for KL's analyser i 2012, 2014, 2016, 2018 og 2020, hvormed resultaterne er sammenlignelige.

Tabel 1 nedenfor viser de valgte kommuner.

Tabel 1: Analysens ti kommuner

Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Sjælland	Region Hovedstaden
Aalborg Brønderslev	Viborg Syddjurs	Odense Haderslev	Lejre Guldborgsund	København Hillerød

For hver kommune udvælges fire kommunalbestyrelsesdagsordener - en fra hvert kvartal i år 2021. For hvert kvartal udvælges den dagsorden med flest dagsordenspunkter for at maksimere analysens datagrundlag. I analysen ekskluderes dog følgende punkter: Lukkede punkter, da disse af gode grunde ikke er offentligt tilgængelige og forespørgselspunkter. Analysen medtager heller ikke faste mødetekniske punkter (fx godkendelse af dagsorden, godkendelse af referat og eventuelt) samt udpegning til forskellige (bestyrelses)poster, da disse punkter hverken vedrører kommunens rolle som myndighed eller som arbejdsgiver. Dermed bygger analysen på 40 kommunalbestyrelsesdagsordener med i alt 930 dagsordenspunkter.

2.1 Definition af retlig og politisk påvirkning

Ved undersøgelse af EU's *påvirkning* af kommunerne forstås i nærværende rapport dagsordenspunkter, hvor den politiske behandling af sagen er direkte eller indirekte påvirket af EU. Den samlede EU-påvirkning kan opdeles i hhv. en retlig og politisk påvirkning.

Den *retlige* påvirkning ses, når EU i form af direktiver eller forordninger regulerer kommunernes opgaveløsning. Når EU-lovgivningen bliver implementeret i dansk ret er det således en direkte form for indflydelse, som EU her har på danske kommuner.

Den *politiske* påvirkning er derimod mere indirekte, da det drejer sig om dagsordenspunkter, der i mere bred forstand kan knyttes til EU. Fælles for de områder, der er politisk påvirket af EU er, at EU ikke har traktatmæssig ret (kompetence) til at indføre juridisk bindende lovgivning på udvalgte områder. Det er områder, hvor medlemsstaterne selv har retten (kompetencen). I stedet fastsætter EU politikker, mål og benchmarks, som medlemsstaterne tilslutter sig og arbejder for at nå. Konkret udmøntes dette i meddelelser, rapporter

og anbefalinger fra Kommissionen, Ministerrådet eller Europa-Parlamentet.

Denne påvirkning er således ikke helt så synlig som den retlige, og en analyse af den kommunale implementering af EU's målsætninger og strategier inden for alle sagsområder ville være meget omfangsrig.

Derfor har alle KL's EU-analyser primært taget udgangspunkt i EU2020-strategien, der er EU's strategi for vækst og beskæftigelse. Selvom strategien i princippet udløb i 2020, så eksisterer målene fortsat, og der er ikke kommet en ny overordnet strategi. Derfor er det fortsat 2020-strategien, som danner grundlag for denne analyse.

Danmark og de øvrige medlemsstater udarbejder i forbindelse med det europæiske semester såkaldte Nationale Reformprogrammer (NRP) for at leve op til målene i EU2020-strategien. Kommissionen kommer hvert år med landespecifikke anbefalinger, og hvert land udarbejder derfor et NRP for at kunne vise, hvordan man vil leve op til anbefalingerne. Danmarks NRP er udarbejdet af Finansministeriet med input fra andre ministerier, og det giver en status på, hvordan Danmark arbejder med de overordnede mål og de landespecifikke anbefalinger. Dermed kan man "følge tråden" fra EU til nationale mål, der i sidste ende skal implementeres i kommunerne ved at se på Danmarks seneste NRP'er.

EU2020-strategien består således af mål indenfor beskæftigelse, uddannelse, klima, social inklusion samt forskning og udvikling, som skulle implementeres frem mod 2020. Nogle af disse mål er dog blevet videreført til det danske NRP for 2022 for at leve op til EU's landespecifikke anbefalinger til Danmark fra 2021. Dette betyder, at EU2020-strategien inddrages i det nationale reformprogram 2022 og dermed også ligger til grund for en andel af resultatet over EU-påvirkning i denne analyse. Udover EU2020-strategien, indeholder det nationale reformprogram 2022 også nationale mål vedrørende europæiske 2030-mål på social- og beskæftigelsesområdet og nationale mål i forbindelse med det europæiske semester, som også benyttes til vurderingen af EU-påvirkning i dette års analyse.

Sundhed er et område, som ikke inddrages i de nationale reformprogrammer i forbindelse med det europæiske semester, men det er alligevel et område, hvor EU udøver politisk påvirkning. Af denne grund inddrages nationale sundhedsmål, der er sammenfaldende med EU's overordnede sundhedsmål for at måle graden af påvirkning på sundhedsområdet. I 2022 har der dog været en undtagelse, hvor sundhedsinitiativer på grund af COVID-19 pandemien er blevet inddraget i det danske NRP 2022 for at sikre en omfattende genopretningsplan.

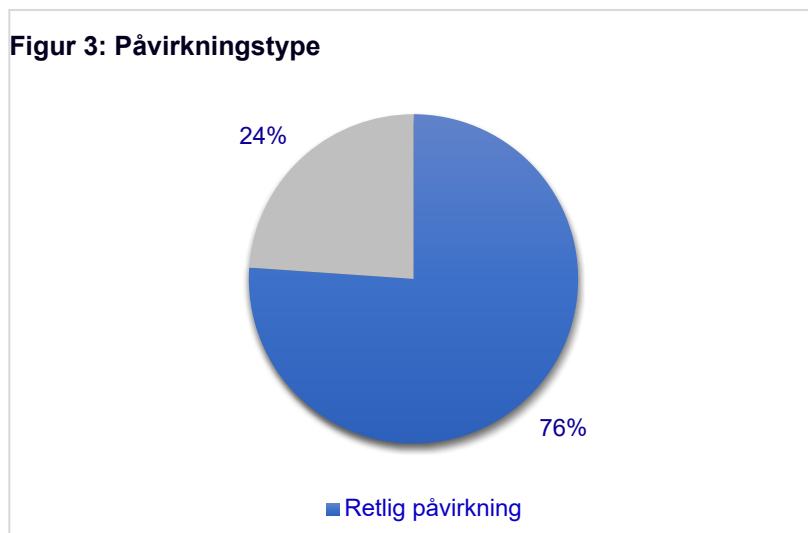
I praksis vil mange sager ofte være udtryk for både en retlig og politisk påvirkning. I analysen er hvert dagsordenspunkt dog kun noteret som én type påvirkning, og her vil den retlige have forrang, da den direkte regulerer kommunerne.

3. EU's påvirkning af kommunerne som myndighed

Denne analyse konkluderer, at i alt 40 pct af dagsordenspunkterne er påvirket af EU, jf. figur 1 ovenfor. Det svarer til, at 368 ud af de 930 undersøgte dagsordenspunkter er enten retligt eller politisk påvirket af EU.

KL's analyse fra 2020 viste en påvirkning svarende til 43 pct. Forskellen på 3 pct er ikke nødvendigvis udtryk for, at EU's indflydelse er faldet. Forklaringen er nærmere, at der er tale om statistisk usikkerhed og variation i sagerne på de udvalgte dagsordener. Der ses dog et mønster, idet tidligere analyser også har ligget på nogenlunde samme grad af påvirkning dvs. omkring de 40 pct.

Analysen skelner som nævnt mellem en retlig og politisk påvirkning. Fordelingen af de to former for EU-påvirkning er vist i figur 3 nedenfor.

Analysen viser, at den største andel af EU's påvirkning - 76 pct er af retlig karakter i form af juridisk bindende EU-bestemmelser. Dette er en stigning ift. KL's tidligere analyser fra 2020 og 2018, hvor retlig påvirkning udgjorde 65 pct begge gange. Denne forholdsvis markante stigning skyldes primært COVID-19-pandemien jf. nedenstående i afsnittet om eksempler på retlig påvirkning ift. konkurrence. De resterende 24 pct tilskrives politisk påvirkning.

EU udvikler sig løbende, og man ser ofte en bevægelse i, at politiske initiativer, henstillinger, undersøgelser eller lignende på sigt kan blive til EU-lovgivning. Dette afspejles også i KL's analyser.

Boks 1 nedenfor viser et eksempel fra Syddjurs Kommune vedrørende tilrettelæggelsen af en intern whistleblowerordning. Ved udarbejdelsen af KL's seneste analyse fra 2020 var der endnu ingen dansk implementering af EU-direktivet vedrørende kommunernes pligt til at etablere whistleblowerordninger og et punkt, der

omhandlede dette, ville af denne grund på daværende tidspunkt have været karakteriseret som politisk påvirkning.

Det skyldes, at emnet på trods af at være vedtaget på europæisk plan som et direktiv i 2019 stadig ikke var indarbejdet i dansk lovgivning. Den danske implementering af Whistleblowerdirektivet blev vedtaget i Folketinget den 24. juni 2021, og loven trådte i kraft den 17. december 2021.

Eksemplet i boks 1 nedenunder viser derfor, hvordan dagsordenpunkter, der tidligere havde karakter af politisk påvirkning, bliver til retlig påvirkning.

Boks 1: Tilrettelæggelsen af en intern whistleblowerordning
(Syddjurs Kommune d. 15.12.2021)

Kommunen skal inden den 17. december 2021 have etableret en intern whistleblowerordning. Det sker på baggrund af lov om beskyttelse af whistleblowere, der blev vedtaget i Folketinget med det formål at implementere EU's whistleblowerdirektiv. Ordningen vil give medarbejdere i kommunen muligheden for at indberette lovovertrædelser af såvel EU-ret, dansk ret og øvrige alvorlige forhold uden at personen, som foretager indberetningen, risikerer repressalier.

Den samme bevægelse fra politisk til retlig påvirkning må forventes at ses i fremtiden inden for klimaområdet. Initiativer til CO₂-reduktion og energiforbedringer har længe været politisk påvirket af EU, og med vedtagelsen af EU's klimalov i april 2021 og lanceringen af Fit for 55-pakken i juli 2021 er det forventeligt, at flere klimainitiativer i fremtidige analyser vil være udtryk for en retlig snarere end politisk påvirkning.

Nedenfor følger en nærmere gennemgang af analysens resultater for hhv. den retlige og politiske påvirkning.

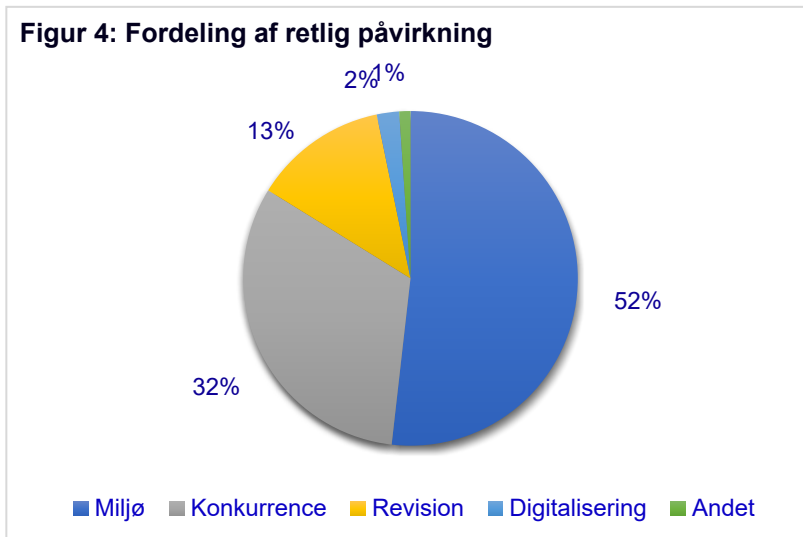
3.1 Den retlige påvirkning af kommunerne

I 76 pct af de EU-påvirkede sager på kommunalbestyrelsernes dagsordener er påvirkningen af retlig karakter.

Den retlige påvirkning har betydning for den måde, hvorpå kommunerne skal løse bestemte opgaver, og hvilke standarder de skal leve op til. Påvirkningen finder sted inden for en række forskellige lovområder, der har kommunal relevans. Den retlige påvirkning har grundlæggende to konsekvenser for kommunerne:

1. EU's lovgivning sætter rammerne for, hvordan kommunerne skal forvalte særlige sager. Det ses for eksempel i udbudssager, hvor der er fastsat nogle EU-krav, som kommunerne skal tage hensyn til, når de bl.a. har større byggeprojekter.
2. EU's lovgivning regulerer den måde kommunerne løser opgaverne på. Det ses for eksempel ved, at kommunerne skal sikre, at drikkevandskvaliteten overholder fastsatte EU-

standarder. Det betyder i praksis, at EU's regelsæt stiller konkrete krav, som kommunerne skal efterleve.

Figur 4 viser, at de kommunale opgaveområder inden for miljøforvaltning særligt er underlagt retlig EU-påvirkning. Herefter følger konkurrenceregler og revision, mens digitalisering udgør en forholdsvis begrænset andel på 2 pct. Sidstnævnte er dog ikke et udtryk for, at digitalisering og databeskyttelsesloven ikke fylder i kommunerne, men blot at forvaltningen af denne lov sjældent behandles på kommunalbestyrelsernes møder.

”Andet”-kategorien består af i alt tre dagsordenspunkter, hvoraf to af dem vedrører forskellige faser af implementering og vedligeholdelse af whistleblowerordninger, og den tredje af dem vedrører implementering af flere EU-direktiver gennem kommunelovgivning, hvori en whistleblowerordning også blev inddraget. Et eksempel på dette fremlægges længere fremme i analysen. Punkter vedrørende whistleblowerordninger passede ikke ind i de øvrige kategorier og var samtidig for få til, at det gav mening at være en kategori for sig.

Det er værd at være opmærksom på, at omfanget af påvirkning ikke nødvendigvis er udtryk for vigtigheden af påvirkningen. Selvom revisionslovgivning ”kun” udgør 13 pct af den retlige påvirkning, hvilket synes beskedent sammenlignet med de 52 pct, der kan tilskrives miljølovgivning, så er revisionslovgivning også vigtig for kommunerne. Det samme kan fx nævnes omkring hele databeskyttelsesområdet, at selvom det kun udgør 2 pct, så kan man ikke konkludere, at dette ikke har betydning for kommunerne, men blot at det sjældent behandles på kommunalbestyrelsernes dagsordener.

Det vil sige, at meget af påvirkningen gør sig gældende i den daglige forvaltning og aldrig når kommunalbestyrelsernes dagsordener, og derfor vil det heller ikke fremgå af analysen.

Nedenfor gives eksempler på de retlige påvirkning indenfor de forskellige områder.

Miljø

EU har vedtaget en række direktiver, som påvirker kommunernes arbejde i forhold til for eksempel naturbeskyttelse, drikkevandsforsyning, affaldshåndtering m.v. Det betyder, at mange af de love, som kommunerne i det daglige forvalter på miljøområdet, stammer fra EU.

Miljøområdet har da også udgjort den største andel af den retlige påvirkning i alle KL's analyser i perioden 2012-2022. Indeværende analyse fra 2022 afviger ikke fra dette mønster, og 52 pct af den samlede retlige EU-påvirkning vedrører miljølovgivning.

På mange af kommunalbestyrelsesdagsordenerne i de udvalgte kommuner spiller VVM-direktivet en væsentlig rolle. EU's direktiv for vurdering af virkning på miljøet (VVM) betyder, at når en kommunalbestyrelse træffer beslutning om fx at godkende bygge- og anlægsprojekter skal det vurderes gennem en miljøvurdering, hvorvidt det vil kunne skade miljøet.

Boks 2 nedenfor viser et eksempel på et dagsordenspunkt vedrørende VVM.

Boks 2: Godkendelse af regulering af Svanholmgrøften

(Aalborg Kommune d. 13.12.2021)

I forbindelse med etableringen af den nye Klimapark Sofiendal Enge og den kommende separatkloakering af kloakoplande i bl.a. Skalborg bliver det nødvendigt at udvide kapaciteten af det offentlige vandløb, Svanholmgrøften. Dette fører til udarbejdelsen af et reguleringsprojekt for det offentlige vandløb Svanholmgrøften. Regulering af et vandløb er altid omfattet af krav om screening for væsentlige indvirkning på miljøet (VVM-screening). Der skal derfor udarbejdes en miljøkonsekvensrapport (VVM) forud for projektet.

EU-lovgivning i form af VVM-direktivet står faktisk for den største andel af den retlige påvirkning på miljøområdet. VVM-hensyn ses nærmest på alle kommunernes dagsordener og tages i betragtning ved udarbejdelsen af de fleste lokal- og helhedsplaner.

Af denne grund inddrages endnu et eksempel på miljøpåvirkning i form af VVM i Guldborgsund Kommune i Boks 3.

Boks 3: Godkendelse af helhedsplan for Nykøbing F. Havn

(Guldborgsund Kommune d. 16.12.2021)

I 2018 besluttede byrådet at udarbejde en plan for udviklingen af Nykøbing Havn til et nyt byområde. Der blev derefter lavet et program for udarbejdelsen af en helhedsplan for området.

I de indledende faser af planlægningen og udarbejdelsen af helhedsplanen skulle byrådet i dialog med andre interessenter i projektet tage stilling til, hvordan planen bør behandles og justeres i forhold til VVM-lovgivning.

Udover at skulle tage hensyn til og foretage miljøvurderinger i form af VVM er kommunerne også påvirket retligt på miljøområdet gennem EU's Natura 2000, som består af EU's naturbeskyttelsesdirektiver, fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet. Disse pålægger således EU's medlemslande at bevare en række arter og naturtyper, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene.

Der er udpeget en række særlige Natura 2000-områder, der vurderes til at være vigtige og værdifulde naturområder, og som derfor skal beskyttes. Dette pålægger kommunerne et miljømæssigt ansvar. Eksemplet viser, hvordan kommuner, der geografisk har Natura 2000-områder, også skal stå for beskyttelsen af naturen ud fra nogle bestemte retligt bestemt principper.

Et eksempel på Natura 2000-påvirkning ses i Boks 4.

Boks 4: Oprensning af Pamhule Bæk

(Haderslev Kommune d. 28.09.2021)

Pamhule Bæk er et offentligt vandløb, der ligger indenfor et Natura-2000 område. Der har i en lang årrække ikke været foretaget regelmæssige oprensninger, hvilket har ført til en ny tilstand i vandet. En oprensning af vandløbet kan føre til en mere tør tilstand, hvilket kan true sumpsvindelsnegle i området, som er en sjælden og beskyttet dyreart.

Oprensningen af vandet kan ikke tillades, hvis det vurderes, at der kan ske en negativ ændring af naturtilstanden eller for udpegede arter i Natura 2000-området Pamhule Bæk.

Et andet miljø-eksempel på retlig påvirkning kan findes i vandrammedirektivet, som fastsætter retningslinjer for vandområdernes miljøtilstand i kommunerne. Vandrammedirektivet fastlægger rammerne for beskyttelse af vandløb, søer, overgangsvande (flodmundinger, laguner o.l.), kystvande og grundvand i alle EU-lande. Direktivet fastsætter en række miljømål og opstiller overordnede rammer for den administrative struktur for planlægning og gennemførelse af tiltag og for overvågning af vandmiljøet.

Et eksempel på vandrammedirektivets påvirkning ses i Boks 5.

Boks 5: Program for områdefornyelse af Nimtofte

(Syddjurs Kommune d. 15.12.2021)

Byrådet traf en beslutning om at gennemføre en områdefornyelse af Nimtofte på grundlag af et nærværende byfornyelsesprogram. Forslag til fornyelser i området indebar genopretningen af naturområder bl.a. genskabelsen af en å, som skulle opfylde EU's vandrammedirektiv.

Konkurrence – udbud og statsstøtte

For kommunerne vedrører konkurrencereglerne særligt to områder: Udbud samt kommunal støtte, der kan være omfattet af statsstøttereglerne.

I denne analyse omhandler 32 pct af den samlede retlige EU-påvirkning konkurrencelovgivning. Ved sidste analyse i 2020 udgjorde konkurrencelovgivning 14 pct af den retlige EU-påvirkning.

Den primære forklaring på procentforskellen kan findes i eftervirkningerne af COVID-19 krisen. EU og regeringen har i et forsøg på at hjælpe en række erhverv og forskellige typer af foreninger og institutioner i 2021 oprettet en række genopretningspakker og Corona-puljer, som havde til formål at genaktivere samfundet på en række områder.

Disse genopretningspakker og Corona-puljer bliver i denne analyse behandlet som retlig påvirkning fra EU vedrørende konkurrencelovgivning, da EU-Kommissionen i forbindelse med COVID-19 pandemien indførte en række undtagelser til statsstøttereglerne, som gjorde det mere lempeligt at tildele statslige midler. Derfor er der flere sager på dagsordenerne, som vedrører fordeling af midler relateret til COVID-19 pandemien. Dette kan derfor forklare en betydelig del af forskellen mellem resultatet af denne analyse og analysen fra 2020 på retlig påvirkning vedrørende konkurrencelovgivning.

Et eksempel på dette illustreres i Boks 6, som viser en form for retlig påvirkning gennem statsstøtteregler, som ikke er blevet observeret tidligere i en KL-analyse af EU-påvirkning på kommunerne.

Boks 6: Godkendelse af genopstartspakke – handels- og restaurationsliv (Aalborg Kommune d. 22.03.2021)

Byrådet skal tage stilling til, hvordan der skal afsættes en pulje, som bedst muligt kan sætte gang i butikker, restauranter og cafeer i kommunen efter COVID-19. Det blev anbefalet, at midlerne skulle inddeles i fire puljer á 1,0 mio. kr. og at aktører, som modtager midler skal skrive under på, at de vil samarbejde og markedsføre hinandens tilbud.

Statsstøttereglerne sætter nemlig normalt ind, hvor der er tale om et konkurrenceudsat marked, og hensynet er her, at der ikke med offentlige midler må ydes støtte eller hjælp, som potentielt kan fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder.

Boks 7 viser, hvordan statsstøtteregler almindeligvis påvirker kommunerne retligt.

Boks 7: Hillerød Forsyning – garantistillelse for Hillerød Kraftvarme (Hillerød Kommune d. 25.08.2021)

Hillerød Forsyning har den 18. december 2020 anmodet Hillerød Kommune om at stille garanti for 138.198.000 kr., som dækker lånoptagelse i en række forsyningsselskaber. Kommunen skal opkræve garantiprovision, fordi det følger af statsstøtteregler, at der med offentlige midler ikke må ydes støtte, som begunstiger en virksomhed og derved kan påvirke konkurrencevilkårene på området.

På udbudsområdet regulerer EU kommunernes arbejde gennem udbudsdirektivet, der skal sikre lige vilkår for tilbudsgivere på tværs af EU's medlemsstater ved at beskytte imod favorisering af lokale og nationale virksomheder.

EU's udbudsregler betyder helt konkret, at når kommunerne skal have udført fx tjenesteydelsesopgaver af eksterne eller foretager vareindkøb, der overstiger cirka 1,6 mio. kr. skal de sendes i EU-udbud, så virksomheder fra EU-landene kan byde på opgaven. For bygge- og anlægsarbejder er tærskelværdien ca. 39,8 mio. kr.

Boks 8 viser et konkret eksempel på en udbudssag.

Boks 8: Udskiftning til elbiler samt etablering af el-ladestander (Viborg Kommune d. 22.06.2021)

Sagen vedrører frigivelse af anlægsbevilling afsat i budget 2021-2024 til udskiftning af kommunens bilflåde til elbiler samt etablering af el-ladestander. Der søges om frigivelse af 3.750.000 kr. til projektet. Omlægningen af bilflåden opdeles i to spor - henholdsvis et spor for Viborg Rådhus og et for hjemmeplejen. Rådhusets bilpark er konkurrencesat gennem et udbud via SKI-aftale. Der leveres 10 elbiler og 2 plug-in hybridbiler. Omlægningen af hjemmeplejens bilpark skal konkurrencesættes med henblik på levering i 1. kvartal 2022.

Udover at vise, hvordan EU-regler regulerer kommunernes indkøb, viser Boks 8 også, at mange dagsordenspunkter vedrører flere typer EU-påvirkning: Ovenstående er et eksempel på både retlig påvirkning ift. udbud og politisk påvirkning ift. klima og et ønske om at nedbringe kommunens CO₂-aftryk ved indkøb af elbiler. Som nævnt i afsnit 2.1. noteres hvert dagsordenspunkt dog kun som én type påvirkning, og i dette tilfælde er det defineret som retlig påvirkning.

Revision og regnskab

EU har vedtaget en række direktiver, der vedrører revision. Et af disse er direktivet om lovpligtig revision af årsregnskaber og konsoliderede regnskaber, som fastsætter regler, der blandt andet er implementeret i den danske revisorlov. Når kommunerne lader deres regnskaber undergå ekstern revision og kvalitetssikring er den eksterne revisor og revisionspåtegningen således underlagt regler, der kan henføres til EU. I analysen udgør punkter vedrørende revision 13 pct af den samlede retlige EU-påvirkning.

Boks 9 og 10 er eksempler på dagsordenspunkter vedrørende revision. Som det ses behandler kommunalbestyrelsen både ekstern revision af kommunens egne regnskaber samt regnskaber fra selskaber, som kommunen ejer.

Boks 9: Afsluttede revisionsberetning og endelig godkendelse af regnskab 2020 (Odense Kommune d. 16.06.2021)

I forbindelse med regnskab 2020 afgav Odense Kommunes uafhængige revisor beretning for årsregnskabet 2020. Byrådet indstilles til at godkende revisionsberetningen vedrørende årsregnskabet 2020 og det endelige årsregnskab 2020.

Boks 10: I/S Reno- Nord – Årsrapport 2020
(Brønderslev Kommune d. 15.12.2021)

I/S Reno-Nord er et fælleskommunalt affaldsselskab, der ejes af Aalborg, Brønderslev, Jammerbugt, Mariagerfjord og Rebild Kommune. Årsrapporten er en samlet rapport med ledelsesberetning, regnskab og kommentar fra den eksterne revisor. Rapporten fremsendes byrådet til efterretning.

Digitalisering

Som et eksempel på, at den retlige påvirkning udvikler sig er digitalisering. EU's GDPR-forordning og den nationale Databeskyttelseslov har reguleret området for behandling af personoplysninger siden den 25. maj 2018. Forordningen afløste persondatadirektivet fra 1998.

Området udgør blot 2 pct af den retlige påvirkning i analysen, men det er her vigtigt at være opmærksom på, at en stor del af kommunernes arbejde med digitalisering og databeskyttelse aldrig sættes på kommunalbestyrelsernes dagsordener, som er fokus i indeværende analyse. Rigtig meget EU-påvirkning på dette område finder derfor sted i den daglige forvaltning, så den reelle indflydelse af digitalisering og databeskyttelsesreglerne på kommunernes arbejde er langt større, end det fremgår her, da alle kommuner arbejder med implementeringen af GDPR.

Boks 11 viser dog et eksempel på en statusrapport om hvordan der arbejdes med GDPR.

Boks 11: Databeskyttelsesrådgiverens statusrapport om Københavns Kommunes arbejde med databeskyttelse 2020
(Københavns Kommune d. 04.02.2021)

I overensstemmelse med Københavns Kommunes Informationssikkerhedsregulativ og Forretningscirkulære for persondatabeskyttelse, dokumentation og compliance, udarbejder Databeskyttelsesrådgiveren årligt pr. 1. oktober en statusrapport. Rapporten indeholder en vurdering af databeskyttelsen samt øvrige forhold i relation til databeskyttelse i Københavns Kommune.

Anden retlig påvirkning

Som nævnt tidligere, består den retlige kategori "andet" hovedsageligt af punkter vedrørende etableringen af whistleblowerordninger i kommunerne.

Dette gør sig også gældende i eksemplet i boks 12 herunder. Forskellen er dog, at der i dette eksempel er tale om en kombination af forskellige typer af retlige påvirkning, hvilket viser hvordan nogle punkter på kommunernes dagsordener kan være påvirket på flere områder.

Boks 12 viser derfor, at dagsordenpunktet hos kommunen ikke kun er påvirket gennem whistleblowerdirektivet, men også gennem et miljødirektiv (MCP-direktivet). Dette punkt blev dog kodet som "andet", da det bestod af mere end en type påvirkning, og fordi whistleblowerordningen var et af dem.

Boks 12: Lov og Cirkulæreprogram 2021-2024

(Odense Kommune d. 01.09.2021)

Byrådet skulle i forbindelse med vedtagelsen af et Lov og Cirkulæreprogram tage stilling til udmøntningen af midler i kommunens udvalg. Kommunen skulle beslutte, i hvilken grad dens udvalg skal kompenseres for ny og ændret lovgivning i forbindelse med Lov og Cirkulæreprogrammet.

Nogle af reguleringsområderne på Lov og Cirkulæreprogrammet hos kommunen var et forslag til beskyttelse af whistleblowere og miljøkrav til mellemstore fyringsanlæg, som begge tager udgangspunkt i EU-direktiver.

3.2 Den politiske påvirkning af kommunerne

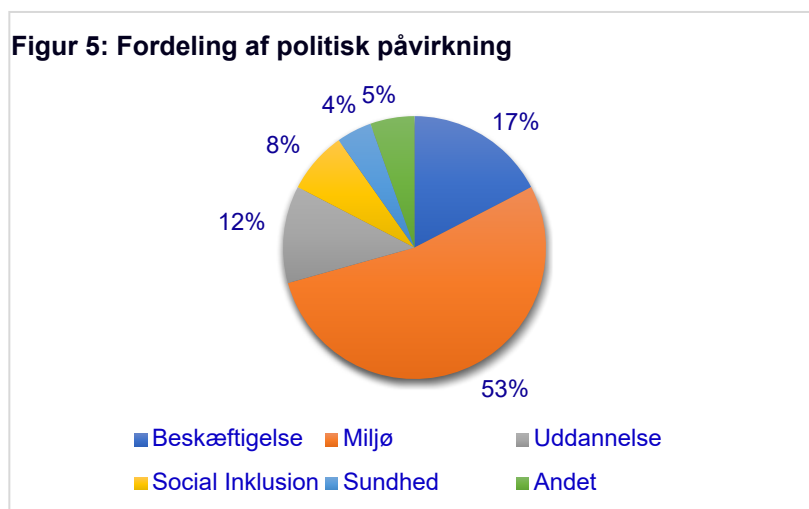
I 24 pct af de EU-påvirkede sager på kommunalbestyrelsernes dagsordener er påvirkningen af politisk karakter.

Den politiske påvirkning finder sted gennem EU's strategier, mål og benchmarks. Analysen af EU's politiske påvirkning på kommunerne tager især udgangspunkt i videreførte mål fra EU2020-strategien og det nationale reformprogram 2022, som er målrettet landespecifikke anbefalinger fra EU samt europæiske 2030-mål på social- og beskæftigelsesområdet. Disse strategier og reformer har til formål at fremme fornyet vækst og beskæftigelse i Europa gennem en intelligent, bæredygtig og inkluderende omstilling af den europæiske økonomi.

Selvom EU med strategien ikke har beføjelser til at vedtage juridisk bindende lovgivning, har medlemsstaterne politisk forpligtet sig til at nå målene, og derfor har Danmark "oversat" EU2020-strategiens mål til konkrete mål i en dansk kontekst. Den politiske påvirkning afspejles tydeligt i det Europæiske Semester, hvor Kommissionen kommer med landespecifikke henstillinger til EU2020-strategien, og Danmark

herefter udarbejder et årligt nationalt reformprogram, som netop har til formål at beskrive Danmarks fremskridt med EU2020-strategiens målsætninger. Mange af disse mål skal i sidste ende implementeres ude i kommunerne, og derved er kommunerne også underlagt EU-påvirkning.

EU2020-strategien forbliver relevant i forhold til vurderingen af EU-påvirkning, da dele af den, som tidligere nævnt, er overført til det nationale reformprogram 2022, og det formodes, at en ny EU-vækststrategi er under udarbejdelse. Dette er dog ikke bekræftet.

Figur 5 viser, at særligt klima-, beskæftigelses-, og uddannelsesområdet er eksempler på områder, hvor beslutningerne på europæisk plan har betydning for de politiske beslutninger, der træffes i kommunalbestyrelserne.

Ift. den politiske påvirkning er det særligt vigtigt at have for øje, at der ikke er vandtætte skotter mellem kategorierne. Dette gør sig især gældende for kategorierne uddannelse, beskæftigelse og social inklusion, hvor der ofte vil være overlap.

Når kommunerne fx udarbejder beskæftigelsesplaner, som det fremgår af eksemplet i boks 17, indeholder planerne - udover generelle måltal for beskæftigelse - også initiativer vedrørende erhvervsuddannelser eller inklusion af forskellige grupper på arbejdsmarkedet som fx handicappede, sygemeldte eller borgere med ikke-vestlig baggrund.

Dermed er områderne uddannelse, beskæftigelse og social inklusion alle tre i spil, omend hvert punkt kun noteres under den kategori, som relaterer sig til det primære mål i sagen. Beskæftigelsesplaner noteres derfor under kategorien "beskæftigelse". Nedenfor gives eksempler på den politiske påvirkning inden for hver kategori.

Grøn omstilling og klima

53 pct af den samlede politiske påvirkning vedrører miljø og klima. Sammenholdes dette med andelen af politisk påvirkning fra den seneste analyse fra 2020 er den procentuelle andel inden for miljø steget med syv pct. Dette skyldes et øget fokus på området på både EU, nationalt og kommunalt plan, hvor der løbende udarbejdes politiske initiativer for at nå målsætningen om et klimaneutralt EU senest i 2050. Klimaområdet udgør den største andel af de politisk påvirkede kommunalsager, hvilket har været tilfældet siden 2014.

EU's påvirkning udspringer af nogle ambitiøse målsætninger for at reducere CO₂-udslippet i Europa frem mod 2030. Disse findes blandt andet i det nationale reformprogram 2022, hvor der er fastsat mål om at opnå følgende:

- Reducering af den samlede danske CO₂-udledning med 70 pct frem mod 2030 sammenlignet med udledningerne i 1990
- Reduktionsmål for land- og skovbrugssektorens drivhusgasudledning på 55-65 pct. i 2030
- Grøn omstilling af vejtransporten.

Disse mål er implementeret i danske målsætninger, og kommunerne er her en vigtig aktør, hvor blandt andet arbejdet med at reducere og forebygge CO₂-udledning i offentlige bygninger og reducere energiforbruget i kommunerne afspejles i kommunalbestyrelsernes dagsordener.

Målet om at sikre CO₂-reduktion er en kompleks sag, der både præges af overordnede politiske EU-målsætninger som i EU2020-strategien, de landespecifikke anbefalinger og af juridisk bindende direktiver.

Der kan således findes eksempler på påvirkning, der både kan knyttes til juridisk bindende direktiver, og samtidig ses udmøntet som politisk påvirkning, idet retlige omstændigheder kan medvirke til at give incitament til at foretage frivillige, politiske foranstaltninger på et givent område. Fx har den danske regering i henhold til EU's energieffektiviseringsdirektiv en forpligtelse til at tilskynde kommuner og regioner til at gennemføre energieffektiviseringer i deres bygninger, men selve den kommunale indsats for energibesparelse er baseret på frivillighed og er således et udtryk for en politisk påvirkning.

Mange kommuner har ligeledes fokus på aktiviteter til fremme af energibesparelser for kommunens borgere og SMV'er. En stor del af de dagsordenspunkter i analysen, der vedrører klima handler om anlægsbevillinger eller tilsagn om kommunal garanti til energiforbedringer i virksomheder, alment boligbyggeri eller lignende, hvilket ligeledes er udtryk for en politisk påvirkning.

I tillæg til energibesparelser i bygninger har mange kommuner de senere år igangsat konkrete politikker ift. klima og grøn omstilling.

Boks 13 er et konkret eksempel på, hvordan kommunernes klimaindsats i mere bred forstand kan se ud.

Boks 13: Årsplan 2021 og Food-SHIFT 2030

(Lejre Kommune d. 16.02.2021)

Lejre Kommune har i deres årsplan for 2021 indgået et samarbejde med andre EU-byer i Food-SHIFT2030 initiativet, som modtager finansiering fra EU med det formål at udvikle et bæredygtigt fødevarer-system, hvor fokus er på klimaet, bæredygtighed og livskvalitet.

Den politiske påvirkning ses også i relation til kommunale indkøb. EU-Kommissionen har siden 2008 haft et fokus på grønne offentlige indkøb som et strategisk virkemiddel til at fremme en grøn omstilling af markedet. Det er grønne indkøb indenfor både nye transportmidler, energiforbedrende instrumenter og geografiske områder, som kan udnyttes strategisk.

Boks 14 er et eksempel på, hvordan kommunerne arbejder med grønne offentlige indkøb.

Boks 14: Forslag om opkøb af arealer ved Gl. Mørke til bæredygtige formål (Syddjurs Kommune d. 25.08.2021)

Nogle år tidligere blev der gennemført et projekt ved navn "P-ådals projekt" på et område nær Gl. Mørke for at nedbringe udledningen af fosfor. Dette projekt blev finansieret af EU og den danske stat. Syddjurs Kommune er derefter blevet anmodet om at tage stilling til opkøb af yderligere nærliggende områder ved Gl. Mørke, som også kan anvendes til rekreative og naturmæssige formål.

Social inklusion

I analysen udgør punkter vedrørende social inklusion 8 pct af den samlede politiske EU-påvirkning. Det er mindre end, hvad der var tilfældet i 2020-analysen, hvor denne type påvirkning var på 16 pct. Dette skyldes dog ikke, at området er blevet mindre vigtigt på den europæiske eller kommunale dagsorden. Det kan i stedet primært tilskrives en stigning i andre kategorier, som dermed relativt set vil få kategorien social inklusion til at fremstå mindre.

For socialområdet indeholder EU2020-strategien et mål om at reducere fattigdom og social eksklusion i EU. Dette er blandt andet implementeret i de 10 nationale mål for social mobilitet. Påvirkningen af det sociale område fra EU kan spores i kommunale strategier for at skabe social inklusion.

Det sker bl.a. via kommunale initiativer til områdefornyelse, der rækker ud til samfundets svageste og søger at få dem socialt aktiveret og i beskæftigelse. Da kommunerne har ansvaret for at føre socialpolitikken ud i livet, arbejder kommunerne på forskellig måde

med de ovennævnte tiltag. Sådanne kommunale målsætninger går blandt andet på at inkludere langtidsledige på arbejdsmarkedet og at udarbejde strategier for at afhjælpe hjemløshed.

Det første af regeringens mål for social mobilitet er "Udsatte børn og unges faglige niveau i folkeskolen skal forbedres".

Boks 15 nedenfor er et konkret eksempel på, hvordan Odense Kommune arbejder med dette.

Boks 15: Udmøntning af skatteprovenu fra budget 2020 og 2021 på skoleområdet (Odense Kommune d. 03.03.2021)

Til budget 2020 blev skatteprocenten hævet, hvoraf der blev prioriteret 15,2 mio. kr. til at styrke folkeskolens specialpædagogiske opgave og styrke arbejdet med social inklusion. Til budget 2021 blev skatteprocenten hævet yderligere, hvoraf 6,7 mio. kr. skulle videreføres til at bygge på relevante indsatser, som styrker folkeskolens arbejde med inklusion i Odense Kommune.

Boks 16 er et andet eksempel på, hvordan kommuner arbejder for social inklusion, og hvor varieret området er. Her har Københavns Kommune fokus på kønsbalance i ledelser hos kommunen. Målsætningen om at fremme lighed mellem køn i bestyrelser er et punkt, som EU arbejder på at fremme politisk. Samtidig er der også en forventning om, at der vil blive udarbejdet lovgivning på området, hvilket kan føre til, at lighed mellem køn i bestyrelser i fremtiden vil kategoriseres som retligt påvirkning i stedet for.

Boks 16: Inklusionsmåling: Resultater og forslag om tiltag til fremme af kønsbalance på toplederniveau i Københavns Kommune (Københavns Kommune d. 04.11.2021)

På baggrund af afrapporteringer om underrepræsentation af kvinder i topledertilstillinger i Københavns Kommune er der gennemført en inklusionsmåling, der undersøger barriererne for kvinders vej til topledertilstillinger på tværs af kommunens syv forvaltninger. Med udgangspunkt i inklusionsmålingens resultater forelægges forslag til tiltag, der kan understøtte opfyldelse af Københavns Kommunes måltal for kønsbalanceret ledelse på toplederniveau.

Sundhed

Fire pct af den samlede politiske påvirkning vedrører sundhed. Sammenlignes andelen af politisk påvirkede punkter på sundhedsområdet med den seneste analyse fra 2020, er andelen faldet med otte pct. Det skyldes primært, at politisk påvirkning på sundhedsområdet i mange tilfælde under denne analyse var en del af politisk påvirkning, som der involverede forskellige typer af påvirkning, og hvor sundhed i de fleste tilfælde ikke var den mest fremtrædende type af påvirkning. Som nævnt tidligere kan procentfaldet i nogle af kategorier også blot skyldes procentstigning i andre kategorier.

Sundhedsområdet er endvidere den eneste af analysens kategorier for politisk påvirkning, der ikke kan henføres til det nationale

reformprogram 2022 og EU2020-strategiens overordnede målsætninger. Sundhed er dog alligevel medtaget, da det er et område, der er vigtigt på den europæiske dagsorden såvel som den kommunale. I stedet for EU2020-målene ses den politiske påvirkning gennem forskelligartede europæiske initiativer som rådshenstillinger³, herunder fx Rådshenstilling om Røgfri miljøer fra 2009, Rådshenstilling om Fremme af sundhedsfremmende aktiviteter på tværs af sektorer fra 2013 samt Det Tredje EU-sundhedsprogram for perioden 2014-2020.

Disse EU-initiativer udmøntes blandt andet i de otte nationale mål for sundhedsvæsenet, der er en årlig temperaturmåling på tilstanden i det danske sundhedsvæsen. Særligt mål 7 om "Flere sunde leveår" er centralt, da det vedrører forebyggelse af sygdom gennem et fokus på livsstilsfaktorer, og særligt rygning.

Boks 17 og 18 viser fokus på forebyggelse gennem fysisk aktivitet, kost og rygning findes ofte på de kommunale dagsordener.

Boks 17: Sundhedspolitik

(Brønderslev Kommune d. 03.03.2021)

Brønderslev Kommunes Sundhedspolitik er indsendt til godkendelse i Byrådet. Sundhedspolitikken har bl.a. fokus på mindre rygning, reduceret alkoholforbrug og længere raske leveår. Udover at afspejle EU 's-sundhedsinitiativer på kommunalplan, forsøger Brønderslev Kommune også at bidrage til realiseringen af FN's 17 verdensmål gennem denne sundhedspolitik.

Et andet eksempel på, hvordan kommunerne påvirkes politisk på sundhedsområdet, kan findes i Aalborg Kommune. Her er der også fokus på et EU-inspireret tiltag på sundhedsområdet.

Boks 18: Godkendelse af "Rammer for røgfri arbejdstid"

(Aalborg Kommune d. 13.12.2021)

Kommunen lægger vægt på, at formålet med røgfri arbejdstid primært er et sundhedstiltag til den enkelte medarbejder. Røgfri arbejdstid skal også skabe en klar sammenhæng med arbejdet med sundhedsfremme for borgere. I alt har 68 kommuner indført røgfri arbejdstid, og yderligere to kommuner har besluttet sig for at indføre tiltaget i 2022.

Beskæftigelse

I analysen udgør punkter vedrørende beskæftigelse 17 pct af den samlede politiske EU-påvirkning.

På beskæftigelsesområdet har regeringen fastsat nationale mål med udgangspunkt i europæiske 2030 mål, som EU-Kommissionen i 2021 oprettede i forbindelse med en handlingsplan for den sociale søjle.

³ Rådshenstilling: Begrebet definerer EU-lovgivning, som ikke er juridisk bindende. Det er i stedet politiske instrumenter som medlemsstater kan vælge at implementere nationalt.

EU fastsætter i sin 2030 strategi, at beskæftigelsesfrekvensen for befolkningen mellem 20-64 år skal øges til mindst 78 pct gennem blandt andet en større inddragelse af ledige og personer med handicap, samt bedre integration af migranter i arbejdsstyrken.

I Danmark oversættes dette til et nationalt 2030 mål om en strukturel beskæftigelsesfrekvens på 80 pct blandt de 20-64-årige, og herudover udmelder Beskæftigelsesministeriet hvert år beskæftigelsespolitiske mål.

I 2022 er disse blandt andet;

- at flere ledige skal opkvalificeres,
- at flere personer med handicap skal i beskæftigelse,
- at virksomheder skal sikres nødvendig og kvalificerede arbejdskraft.

Boks 19 viser, at påvirkningen af beskæftigelsesområdet fra EU genfindes i kommunernes beskæftigelsesplaner.

Boks 19: Beskæftigelsesplan 2022

(Lejre Kommune d. 14.12.2021)

Kommunerne udarbejder hvert år en beskæftigelsesplan, der indeholder mål for beskæftigelsesindsatsen og beskriver kommunens strategiske prioritering af indsatsen det kommende år. Beskæftigelsesplanen har fokus på opkvalificering, uddannelse, søgning til erhvervsuddannelserne og understøttelse af særligt udsatte ledige.

Lejre kommune har i sin beskæftigelsesplan også videreført flere temaer og overskrifter fra de nationale beskæftigelsespolitiske mål for 2020, som var en del af det nationale reformprogram, og eksemplet viser dermed, hvordan kommunens arbejde inden for beskæftigelsesområdet indirekte påvirkes af EU.

Mange kommuner arbejder også med internationalisering og med EU-projekter, som kan bidrage til at skabe mere beskæftigelse. Dette kan fx ses i Guldborgssund Kommune, der har oplevet en øget internationalisering i deres indsatser for kommunens planstrategi 2019-2022.

Boks 20 viser et eksempel på afrapportering ift. internationale projekter.

Boks 20: Afrapportering 2020 på planstrategien – tværpolitiske mål (Guldborgssund Kommune d. 15.04.2021)

I en afrapportering om planstrategien 2019-2022, som består af 12 tværpolitiske formål fremgår der, at kommunen i 2020 deltog i 31 internationale projekter, og at et antal på fem fagcentre i kommunen arbejder med EU-projekter. Dette antal forventes at stige til 7 fagcentre i slutningen af 2022. Planstrategien 2019-2022 har primært fokus på indsatser vedrørende beskæftigelse, såsom erhvervsliv og iværksætteri.

Uddannelse

12 pct af den samlede politiske påvirkning vedrører uddannelse.

EU har i EU2020-strategien vedtaget en række benchmarks på bl.a. uddannelsesområdet, som medlemslandene skal arbejde for at opfylde. Uddannelsesfrafaldet skal reduceres til 10 pct. for 18-24-årige, samtidig med at andelen af 30-34-årige, der afslutter en videregående- eller tilsvarende uddannelse skal øges til mindst 40 pct. Kommunerne har et medansvar for at føre uddannelsespolitikken ud i livet og arbejder derfor med forskellige indsatsområder, som skal styrke kvaliteten af de danske dagtilbud og uddannelser.

Boks 21 viser, hvordan Viborg Kommune skal fastsætte måltal for søgningen til ungdomsuddannelserne for at leve op til de nationale mål på området.

Boks 21: Måltal for søgning til ungdomsuddannelser

(Viborg Kommune d. 22.06.2021)

Som en konsekvens af lov om kommunal indsats for unge under 25 år er det vedtaget, at kommunerne en gang årligt skal fastsætte måltal for søgningen til ungdomsuddannelserne. Viborg Kommune tager i fastsættelsen af kommunens måltal højde for de nationale måltal på området, der blandt andet er, at 30 pct. af de unge i 2025 vælger en erhvervsuddannelse, og 90 pct. af unge skal tage en ungdomsuddannelse inden de er 25 år.

Odense Kommune arbejder også for at løfte uddannelsesniveaue og styrke børns evner indenfor teknologi og digitalisering, hvilket hænger sammen med både EU's målsætninger på uddannelsesområdet og udviklingen af et digitaliseret EU.

Boks 22 viser, en anlægsbevilling ift. en robotskole.

Boks 22: Anlægsbevilling til Verdens Bedste Robotskole

(Odense Kommune d. 28.09.2021)

Odense Kommune afsætter midler til etableringen af lokaler til STEM⁴-fag og robotværksteder på Odinskolen. Der skal også indgås partnerskaber med virksomheder og institutioner indenfor robotteknologi. Odinskolen, hvori Verdens Bedste Robotskole ligger, er også repræsenteret i EU LIFE-projektet, som arbejder for at gennemføre EU's miljø- og klimapolitik.

Anden politisk påvirkning

Seks pct af EU's politiske påvirkning af kommunerne hører under "Andet"-kategorien.

Dagsordenspunkter, der er kodet som "andet" er en bred kategori, som primært består af projekter, der får økonomisk støtte fra EU eller fra statslige og kommunale myndigheder med henblik på at leve op til EU-målsætninger. EU-støtte behandles i indeværende som politisk

⁴ STEM-fag: Forkortelsen dækker over uddannelsesfag indenfor naturvidenskab, teknologi, ingeniørarbejde og matematik.

påvirkning, fordi kommunerne ikke er forpligtet til at søge om eller anvende EU-midler. En stor del af EU's fonde og programmer har dog også fastsat prioriteringer for at fremme forskellige mål om fx grøn omstilling, digitalisering, innovation eller lignende.

EU har gennem flere år opfordret medlemslande til at udrulle bredbåndsforbindelser med det formål at styrke det digitale indre marked. EU-Kommissionen har sat et konkret formål om, at alle husstande i EU skal være dækket af gigabit-bredbåndsforbindelser senest i 2030.

I boks 23 er bredbåndspuljen 2021 ikke finansieret af EU, men den er et statsligt projekt, som skal bidrage til realiseringen af EU's målsætninger.

Boks 23: Bredbåndspuljen 2021 – tilskud fra kommune
(Lejre Kommune d. 22.06.2021)

Kommunen skal tage stilling til, om der skal gives tilskud til husstande, der af Energistyrelsen får bevilget statsligt tilskud gennem Bredbåndspuljen 2021. Puljen er målrettet de dele af landet, som har den dårligste adgang til hurtigt bredbånd på almindelige vilkår.

4. EU's påvirkning på kommunerne som arbejdsgiver

Analysen af EU's påvirkning af kommunerne som arbejdsgiver er undersøgt på to måder: Dels ved en gennemgang af Natalie Videbæk Munkholms "Arbejdsmarkedets regler 2022", som indeholder de vigtigste nationale og internationale arbejds- og ansættelsesretlige love og regler til og med 1. januar 2022, og dels ved en gennemgang af de generelle aftaler, som KL har indgået med de faglige organisationer.

Optællingen i figur 2 viser, at 55 pct af det som vurderes som den vigtigste arbejdsmarkedsgivning for kommunerne er baseret på EU-direktiver. Eksempler på lovgivning, der er påvirket af EU, er ansættelsesbevisloven, barselloven og ligelønsloven.

EU-påvirkningen ses dog ikke kun i lovgivning, men også i de arbejdsmarkedsaftaler, som KL på vegne af kommunerne indgår med de faglige lønmodtagerorganisationer. Der er 36 generelle aftaler, og ud af dem er 12 baseret på EU-direktiver eller bindende aftaler, som er indgået af arbejdsmarkedets parter på europæisk plan. Dette svarer til, at 33 pct af KL's generelle aftaler er påvirket af EU, hvilket illustreres i figur 6:

Figur 6: Arbejdsmarkedsaftaler påvirket af EU (%)

Ligesom ved arbejdsmarkedslovgivningen er der her sket ændringer i procentsatsen for arbejdsmarkedsaftalerne siden sidste analyse i 2020. Ved den sidste analyse udgjorde EU-påvirkning på danske generelle aftaler 35 pct. Der er altså sket et procentvist fald på 2 pct. Det lille fald skal dog ikke forstås som et fald i antallet af aftaler, der er påvirket af EU-direktiver, men i stedet at der siden 2020 har været nye overenskomstforhandlinger jf. OK2021, som har øget antallet af generelle aftaler mellem kommuner og faglige lønmodtagerorganisationer, og derfor udgør EU-påvirkede aftaler en lavere procentdel af det samlede antal aftaler. I EU-analysen fra 2020 var 12 ud af 34 generelle aftaler påvirket af EU-direktiver, og i denne analyse er 12 ud af 36 generelle aftaler påvirket af EU-direktiver.

Eksempler på arbejdsmarkedsaftaler, der er påvirket af EU, er aftale om ferie, som er baseret på arbejdstidsdirektivet og aftale om deltidsarbejde, der er baseret på deltidstidsdirektivet.

På EU-plan har arbejdsmarkedets parter også mulighed for at indgå bindende aftaler, der implementeres i KL's aftaler med det danske arbejdsmarkeds øvrige parter. Et eksempel herpå er den europæiske rammeaftale om stress samt rammeaftale om chikane og vold. I KL's aftale med de øvrige parter på det danske arbejdsmarked er disse implementeret i aftalen om trivsel og sundhed.